

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 03 05
COM(2015) 94 final

ANNEX 1

PRIEDAS

prie

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

dėl Europos Sąjungos ir Rytų Timoro Demokratinės Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

PRIEDAS

prie

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

dėl Europos Sąjungos ir Rytų Timoro Demokratinės Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

SUSITARIMAS

Europos Sąjungos ir Rytų Timoro Demokratinės Respublikos susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju

EUROPOS SAJUNGA (toliau – Sąjunga) ir

RYTŲ TIMORO DEMOKRATINĖ RESPUBLIKA (toliau – Rytų Timoras), toliau – Susitariančiosios Šalys,

SIEKDAMOS toliau plėtoti draugiškus tarpusavio santykius ir sudaryti piliečiams palankesnes sąlygas keliauti užtikrinant bevizį režimą trumpalaikio buvimo atveju,

ATSIŽVELGDAMOS į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 509/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus, ir kuriuo, *inter alia*, į sąrašą, kuriame nurodomos trečiosios šalys, kurių piliečiams trumpalaikio buvimo Europos Sąjungos (ES) valstybėse narėse atveju netaikomas reikalavimas turėti vizą, įtraukta 19 trečiųjų šalių, įskaitant Rytų Timorą,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Reglamento (ES) Nr. 509/2014 1 straipsnyje nurodoma, kad šioms 19 šalių reikalavimas turėti vizą nebetaikomas nuo susitarimo dėl bevizio režimo, sudarytino su Europos Sąjunga, įsigaliojimo dienos,

TROKŠDAMOS užtikrinti, kad būtų laikomasi vienodo požiūrio į visus ES piliečius principo, ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad asmenims, vykstantiems dirbti mokamo darbo, trumpalaikio buvimo metu šis susitarimas netaikomas, todėl šios kategorijos asmenims toliau taikomos atitinkamos Sąjungos teisės bei valstybių narių nacionalinės teisės ir Rytų Timoro nacionalinės teisės taisyklės, susijusios su reikalavimu turėti vizą taikymu ar netaikymu bei galimybe įsidarbinti,

ATSIŽVELGDAMOS į Protokolą dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės ir Protokolą dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis*, pridėtus prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, ir patvirtindamos, kad šio susitarimo nuostatos Jungtinei Karalystei ir Airijai netaikomos,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Tikslas

Susitarimu nustatomas bevizis režimas Europos Sąjungos ir Rytų Timoro piliečiams, vykstantiems į kitos Susitariančiosios Šalies teritoriją ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurią 180 dienų laikotarpį.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame susitarime:

a) valstybė narė – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė, išskyrus Jungtinę Karalystę ir Airiją;

- b) Europos Sąjungos pilietis – a punkte apibrėžtos valstybės narės pilietis;
- c) Rytų Timoro pilietis – bet kuris Rytų Timoro pilietybę turintis asmuo;
- d) Šengeno erdvė – erdvė be vidaus sienų, kurią sudaro a punkte apibrėžtų valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, teritorijos.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Europos Sąjungos piliečiai, turintys valstybės narės išduotus galiojančius paprastus, diplomatus, tarnybinius, pareiginius arba specialiuosius pasus, gali neturėdami vizos atvykti ir būti Rytų Timoro teritorijoje 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą laikotarpį.

Rytų Timoro piliečiai, turintys Rytų Timoro išduotus galiojančius paprastus, diplomatus, tarnybinius, pareiginius arba specialiuosius pasus, gali neturėdami vizos atvykti ir būti valstybių narių teritorijoje 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma asmenims, vykstantiems dirbti mokamo darbo.

Šios kategorijos asmenims, kurie yra Rytų Timoro piliečiai, kiekviena valstybė narė gali pati nuspręsti taikyti reikalavimą turėti vizą arba jo netaikyti pagal Reglamento (EB) Nr. 539/2001 4 straipsnio 3 dalį.

Šios kategorijos asmenims – atskirai kiekvienos valstybės narės piliečiams – Rytų Timoras gali nuspręsti taikyti reikalavimą turėti vizą arba bevizį režimą pagal savo nacionalinę teisę.

3. Šiuo susitarimu nustatytas bevizis režimas taikomas nepažeidžiant Susitariančiųjų Šalių įstatymų, susijusių su atvykimo ir trumpalaikio buvimo sąlygomis. Jeigu nesilaikoma vienos ar kelių iš šių sąlygų, valstybės narės ir Rytų Timoras pasilieka teisę neleisti asmeniui atvykti į savo teritoriją arba trumpai joje būti.

4. Bevizis režimas taikomas nepriklausomai nuo to, kokia transporto priemone kertamos Susitariančiųjų Šalių sienos.

5. Šiuo susitarimu nereglamentuojami klausimai sprendžiami vadovaujantis Sąjungos teise, valstybių narių nacionaline teise ir Rytų Timoro nacionaline teise.

4 straipsnis

Buvimo trukmė

1. Europos Sąjungos piliečiai gali būti Rytų Timoro teritorijoje ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį.

2. Rytų Timoro piliečiai gali būti valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, teritorijoje ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį. Šis laikotarpis apskaičiuojamas neatsižvelgiant į buvimą valstybėje narėje, kuri dar netaiko viso Šengeno *acquis*.

Rytų Timoro piliečiai kiekvienos valstybės narės, kuri dar netaiko viso Šengeno *acquis*, teritorijoje gali būti ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį neatsižvelgiant į apskaičiuotą buvimą valstybių narių, kurios taiko visą Šengeno *acquis*, teritorijoje laikotarpį.

3. Šis susitarimas nedaro poveikio Rytų Timoro ir valstybių narių galimybei praėjus 90 dienų pratęsti buvimo laikotarpį pagal nacionalinę teisę ir Sąjungos teisę.

5 straipsnis

Teritorinis taikymas

1. Prancūzijos Respublikos atveju šio susitarimo nuostatos taikomos tik europinėje Prancūzijos Respublikos teritorijoje.
2. Nyderlandų Karalystės atveju šio susitarimo nuostatos taikomos tik europinėje Nyderlandų Karalystės teritorijoje.

6 straipsnis

Jungtinis susitarimo vykdymo priežiūros komitetas

1. Susitariančiosios Šalys įsteigia Jungtinį ekspertų komitetą (toliau – Komitetas), sudarytą iš Europos Sąjungos ir Rytų Timoro atstovų. Sąjungai atstovauja Europos Komisija.
2. Komiteto uždaviniai, *inter alia*:
 - a) stebėti, kaip įgyvendinamas šis susitarimas;
 - b) siūlyti šio susitarimo pakeitimus arba papildymus;
 - c) spręsti ginčus dėl šio susitarimo nuostatų aiškinimo ar taikymo.
3. Prireikus Komitetas sušaukiamas vienos iš Susitariančiųjų Šalių prašymu.
4. Komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles.

7 straipsnis

Šio susitarimo ryšys su valstybių narių ir Rytų Timoro esamais dvišaliais bevizio režimo susitarimais

Šis susitarimas yra viršesnis už atskirų valstybių narių ir Rytų Timoro sudarytų bet kokių dvišalių susitarimų ar sutarčių nuostatas, jeigu tos nuostatos aprėpia šio susitarimo taikymo sričiai priklausančius klausimus.

8 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Šį susitarimą Susitariančiosios Šalys ratifikuoja arba tvirtina pagal atitinkamas vidaus procedūras, ir jis įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po to, kai Susitariančiosios Šalys praneša viena kitai, kad pirmiau nurodytos procedūros yra baigtos.
2. Šis susitarimas yra neterminuotas, nebent būtų nutrauktas pagal šio straipsnio 5 dalį.
3. Šis susitarimas gali būti iš dalies keičiamas raštišku Susitariančiųjų Šalių susitarimu. Pakeitimai įsigalioja po to, kai Susitariančiosios Šalys praneša viena kitai apie būtinų vidaus procedūrų užbaigimą.
4. Bet kuri Susitariančioji Šalis viešosios tvarkos, nacionalinio saugumo užtikrinimo arba visuomenės sveikatos apsaugos sumetimais, taip pat dėl neteisėtos imigracijos ar dėl kurios nors Susitariančiosios Šalies pakartotinai nustatyto reikalavimo turėti vizą gali visiškai arba iš dalies sustabdyti šio susitarimo taikymą. Apie sprendimą sustabdyti susitarimo taikymą kitai Susitariančiajai Šaliai pranešama iki jo įsigaliojimo likus ne mažiau kaip dviem mėnesiams. Jei priežasčių, dėl kurių sustabdytas susitarimo taikymas, nebelieka, taikymą sustabdžiusi Susitariančioji Šalis nedelsdama informuoja apie tai kitą Susitariančiąją Šalį.
5. Susitariančioji Šalis gali nutraukti šį susitarimą raštu pranešdama apie tai kitai Susitariančiajai Šaliai. Šis susitarimas netenka galios po 90 dienų nuo tokio pranešimo dienos.
6. Rytų Timoras gali sustabdyti arba nutraukti susitarimą tik visų valstybių narių atžvilgiu.
7. Sąjunga gali sustabdyti arba nutraukti susitarimą tik visų savo valstybių narių vardu.

Priimta Briuselyje dviem egzemplioriais, kurių tekstai anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis yra autentiški.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ISLANDIJOS, NORVEGIJOS, ŠVEICARIJOS IR LICHTENŠTEINO

Susitariančiosios Šalys atkreipia dėmesį į glaudžius Europos Sąjungos ir Norvegijos, Islandijos, Šveicarijos ir Lichtenšteino santykius, visų pirma į 1999 m. gegužės 18 d. ir 2004 m. spalio 26 d. susitarimus dėl šių šalių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*.

Šiomis aplinkybėmis pageidautina, kad Norvegijos, Islandijos, Šveicarijos bei Lichtenšteino valdžios institucijos ir Rytų Timoro valdžios institucijos nedelsdamos sudarytų dvišalius susitarimus dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju, kurių sąlygos būtų panašios į nustatytąsias šiame susitarime.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ŠIO SUSITARIMO 3 STRAIPSNIO 2 DALYJE NURODYTOS ASMENŲ, KURIE VYKSTA DIRBTI MOKAMO DARBO, KATEGORIJOS AIŠKINIMO

Siekdamos užtikrinti vienodą aiškinimą, Susitariančiosios Šalys sutaria, kad šiame susitarime prie mokamą darbą dirbančių asmenų kategorijos priklauso asmenys, kurie kaip darbuotojai ar paslaugų teikėjai atvyksta į kitos Susitariančiosios Šalies teritoriją vykdyti mokamos ir (arba) atlyginamos veiklos.

Prie šios kategorijos neturėtų priklausyti:

- verslininkai, t. y. verslo reikalais atvykstantys asmenys (neįdarbinti kitoje Susitariančiojoje Šalyje),
- sportininkai ir menininkai, atliekantys *ad hoc* veiklą,
- žurnalistai, kuriuos siunčia jų gyvenamosios šalies žiniasklaidos organizacijos ir
- bendrovių stažuotojai.

Jungtinis komitetas, vadovaudamasis šio susitarimo 6 straipsniu jam suteikta atsakomybe, stebi, kaip įgyvendinama ši deklaracija ir, atsižvelgdamas į Susitariančiųjų Šalių patirtį, prireikus gali pasiūlyti ją iš dalies pakeisti.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ŠIO SUSITARIMO 4 STRAIPSNYJE NURODYTO 90 DIENŲ LAIKOTARPIO PER BET KURĮ 180 DIENŲ LAIKOTARPĮ AIŠKINIMO

Susitariančiosios Šalys sutaria, kad maksimalus 90 dienų laikotarpis per bet kurį 180 dienų laikotarpį, kaip nustatyta šio susitarimo 4 straipsnyje, reiškia nepertraukiamą buvimo laikotarpį arba kelis laikotarpius iš eilės, kurių bendra trukmė neviršija 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį.

Sąvoka „per bet kurį“ reiškia, kad taikomas „slenkantis“ 180 dienų ataskaitinis laikotarpis, kai, siekiant patikrinti, ar ir toliau tenkinamas 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį reikalavimas, atsižvelgiama į kiekvieną buvimo dieną per pastarąsias 180 dienų. Be kita ko, tai reiškia, kad naujas buvimo iki 90 dienų laikotarpis leidžiamas, jei šalyje nebūta nepertraukiamą 90 dienų laikotarpį.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL PILIEČIŲ INFORMAVIMO APIE BEVIZIO REŽIMO SUSITARIMĄ

Pripažindamos skaidrumo svarbą Europos Sąjungos ir Rytų Timoro piliečiams, Susitariančiosios Šalys sutaria užtikrinti visapusišką informacijos apie bevizio režimo susitarimo turinį ir padarinius bei susijusius klausimus, kaip antai apie atvykimo sąlygas, sklaidą.